

Om och endast om...

Handouts

Innehåll: **Karaktärer**
 Deforest Carnegie I&II
 John Vaughan I&II
 Francis Carnap I&II
 Edina Bennet I&II
 Oliver T. Cooley I&II
 John Philips Pettigrew
Artkeln "Kempelens fantastiska schackmaskin"
Mappen
 Två dokument

Deforest Carnegie

Bakgrund

Deforest Carnegie är en filosofistuderande man på 35 år. Han är född och uppvuxen i Lowestoft. Som 21-åring antogs han till universitetet där han sedan dess studerar filosofi, framför allt predikatslogik. Han har haft stor framgång med sina studier och siktar på att snart få en professur på universitetet. Deforest är inte gift och bor för närvarande i ett hyrt rum på universitetet.

Utseende och personlighet

Deforest är ganska lång, 187 cm, spensligt byggd och har en begynnande flint. Två mörka livliga ögon döljs bakom ett par runda glasögon. Han är till sin natur ganska tillbakadragen och tar ogärna initiativ till nya kontakter, han trivs bra med det umgänge han redan har. Hans största intresse är givetvis filosofi och de få gånger han verkligen öppnar sig för omvärlden är i långa hetsiga diskussioner om livets och världens mysterier.

Bekantskaper

Deforest har bra kontakt med Gilbert Gregory, hans tutor. De umgås också privat. Gregory är för Deforest en stor förebild.

Deforest umgås också med John Vaughan, även han filosofistuderande. De har varit studiekamrater under snart sett hela studietiden.

Han känner också Francis Carnap, Edina Bennet och Oliver T. Cooley flyktigt från korridorer och föreläsningssalar.

John Vaughan

Bakgrund

John Vaughan föddes i en stor familj i London men flyttade som artonåring till Lowestoft för att studera filosofi. Omställningen från storstad till småstad blev ganska svår och han har ännu inte riktigt vant sig vid den miljö som Lowestoft utgör. Han bor för tillfället som inneboende hos en avlägsen kusin till sin far inne i Lowestoft. Studierna gick utan några som helst problem och han har nu vid trettio års ålder tagit examen i teoretisk filosofi.

Utseende och personlighet

John är omkring 160 cm kort med normal kroppsbyggnad. Mörkt på gränsen till svart hår täcker hans huvud. Han är nästan alltid glad och positivt inställd till det mesta. Han är envis och ger sig aldrig i en diskussion förrän han har fått, enligt logkens alla regler, överväldigande motbevis lagda inför sig. I trängda lägen försöker han skämta bort situationen.

Bekantskaper

John umgås flitigt med deforest Carnegie som han känt under nästan hela sin studietid. Även om Deforest ibland kan verka en smula underlig och instängd är han ett rent nöje att diskutera filosofi med.

John umgås också med Francis Carnap, Edina Bennet och Oliver T. Cooley, även de studenter på universitetet.

Han har också ett bra förhållande till sin tutor, Professor Gilbert Gregory.

Francis Carnap

Bakgrund

Francis föddes i Lowestoft som son till polismästaren i staden. Som nittonåring antogs han till universitetet som filosofistudent. Studierna har fortlöpt väl och han har inte långt kvar till examen. Han är nu tjugosju år gammal och bor kvar hemma hos sina föräldrar.

Utseende och personlighet

Francis är av medellängd och fetlagd. Han har rött hår och vildvuxet skägg kombinerat med gröna ögon. Francis är alltid lugn och hastar aldrig med några beslut. Han tänker sig alltid för minst två gånger innan han yttrar sig om någonting. När han är nykter vill säga. Så fort han har fått i sig en och annan pint, vilket inte sker allför sällan, blir han som förändrad; hetsig och högljudd. Han är inte så sällan inblandad i krogslagsmål. Det vill säga han deltar inte i dem själv, men han är ofta upphovsmannen. Hans känsla för lag och rätt, någonting han ärvt av sin far, förbjuder honom att delta i sådana aktiviteter.

Bekantskaper

Francis umgås flitigt med John Vaughan, en äldre student som han ser upp till. Han umgås även med de jämnåriga studenterna Oliver T. Cooley och Edina Bennet som han även kastar lystna blickar efter. Francis känner också den nästan tio år äldre Deforest Carnegie flyktigt.

Edina Bennet

Bakgrund

Edina är född och uppvuxen i Southampton. Redan som sextonåring bestämde hon sig för att hon ville studera filosofi. Den mansdomonerade miljön på universitetet gjorde dock att hon aldrig kände sig riktigt erkänd som student. Hon prövade ett antal universitet men kände sig aldrig hemma någonstans förrän hon kom till Lowestoft. Hon var då nitton år. Kurserna avklarades i raskt tempo och hon har idag som tjugosexåring inte långt kvar till examen. Edina bor i ett rum på universitetet.

Utseende och personlighet

Edina är av medellängd och har långt brunt hår. Många säger att hon är ganska vacker. Detta trots utstående tänder och en relativt stor näsa. Edina har ett vänligt uppträdande gentemot alla som uppför sig väl mot henne. Övriga anser hon inte vara värda hennes uppmärksamhet. Hon avskyr att ha fel och erkänner sig därför nästan aldrig som förlorare i en diskussion. Hon kan älta samma sak om och om igen till hennes tes fått ett erkännande enbart för att de andra är trötta på hennes tjat. Det är en seger som hon är fullt tillfreds med. Hennes inställning till det motsatta könet är lite klivet. Hon påpekar ofta att hon faktiskt är kvinna, men hon har levt så länge i en mansdominerad miljö att hon faktiskt erkänner männen som sina jämlikar.

Bekantskaper

Edina umgås mycket och gärna med Oliver T. Cooley och Francis Carnap som hon förövrigt tycker är en ovanligt stilig man. Hon har även ett bra förhållande till John Vaughan, en student som är några år äldre. Deforest Carnegie, en nästan tio år äldre filosof och snart professor på universitetet har alltid fascinerat henne med sitt tysta och tillbakadragna sätt.

Oliver T. Cooley

Bakgrund

Oliver är född och uppvuxen i Lowestoft. Hans far är professor i matematik på universitetet så det föll sig ganska naturligt att även Oliver skulle ägna sig åt högre studier. Att det sedan blev filosofi var mer en slump. Efter att studerat matematik i nästan ett år så följde han med en filosofistudent, Francis Carnap vars bekantskap han hade gjort på universitetspuben, till en föreläsning i filosofi. Han insåg genast att detta var vad han egentligen var menad för. Nu, vid tjugosex års ålder, har han all anledning att vara glad över sitt byte. Han har precis blivit färdig med sin examen. Oliver bor fortfarande hemma hos sin mor i Lowestoft. Hans far dog för tre år sedan under en fisketur.

Utseende och personlighet

Oliver är liten och spenslig. Yvigt brunt hår och vildvuxet skägg får honom att se ut som en vilde. Det stämmer delvis in på hans personlighet. När Oliver är med så går det sällan lungt till. Hyperaktiv är dock lite i överkant. I diskussioner bryr han sig inte om om han vinner eller ej, bara det går hett till. Han är också en inbiten fågelskådare. Han har sett över etthundra arter bara i Lowestoft - säger han.

Bekantskaper

Givetvis umgås Oliver mycket gärna med Francis Carnap som ju faktiskt var orsak till att Oliver hittade rätt här i livet. Oliver har enlig sig själv Francis att tacka för allt. Edina Bennet och John Vaughan hör också till den närmare bekantskapskretsen. Edina är jämnårig med Oliver, John några år äldre.

Oliver känner även flyktigt den nästan tio år äldre Deforest Carnegie.

John Philips Pettigrew

Pettigrew är mannen bakom boken om de fem filosofistudenterna och deras vilda äventyr på universitetet i Lowestoft. Han är lång ifrån klar; boken är fortfarande på embryostadiet, men han har en känsla för när hans böcker kommer att göra succé. Han är väldigt proper och artig, speciellt mot damer, och han skulle aldrig drömma om att göra en fluga förnär. Pettigrew använder sig av sina böcker för att få utlopp för sina dolda aggressioner och därför går det som det går för de fem studenterna. J.P.P. är en mästare på det han gör, skräck och vansinnesteater på hög nivå. I sina böcker är han allsmäktig härskare, skaparen av allt, och han är aldrig sen att framhärda detta. Även om han känner för sina karaktärer så älskar han att utsätta dem för onämnbare fasor, driva dem till vansinne när han guidar dem genom helvetets förgård. "Om och endast om..." blir den bästa bok han har skrivit, om han någonsin får den färdig. När han blir upphetsad, vilket han ofta blir, har han en tendens att i tala i tredje person om sig själv samt att i berättande form panorera över omgivningen och trycka på alla konstiga detaljer han fantiserar fram.

Deforest Carnegie - 20 år senare

Att vara, eller att icke vara... det är ju en ganska förlegad föreställning egentligen. Frågan borde istället mer korrekt ställas: Varat eller icke-varat? Det jag menar är det att man som medlem av det mänskliga släktet inte har möjligheten att välja. Det vore, i min åsikt, absurdt att försöka föreställa sig ett metafysiskt tillstånd mellan ett tillstånd och dess absoluta negation. Än mer absurdt att där befinna sig själv. Den berömda frågan måste ur den moderna människans synvinkel betraktas inte som en fråga utan som ett konstaterande; antingen eller, om och endast om!

Min käre vän!

Jag är numera, om du inte redan visste det, professor här på universitetet i Lowestoft. Livet går vidare och jag blir äldre för varje dag, ett faktum som kan verka helt uppenbart och som i praktiken är det också, men som jag finner förbluffande varje gång jag tänker på det. Livet här på universitetet har inte förändrats nämnvärt sedan du senast besökte mig, förutom det att jag numera får betalt för att vara här. Men jag måste tillstå att jag gör skäl för min lön. Jag undervisar tre gånger i veckan och jag bedriver tillsammans med ett par av mina kollegor ett stort forskningsprojekt där vi försöker utröna om man kanske borde lägga en tidsaspekt på sanningen i ett påstående. Jag är av den uppfattningen att ett påståendes sanningshalt beror på den förhärskande mentaliteten för tiden i vilken man befinner sig. Detta med mera försöker jag få klarhet i bland annat tillsammans med John Vaughan, ja honom känner du väl föresten, han innehar förövrigt också en professur numera, och Francis Carnap. Han var ju också med på resan till Frankrike om du minns. Föresten, alla som var med på den resan är anställda här på universitetet numera och vi umgås flitigt. Jag tror att det var händelserna i där i Lyon som svetsade oss samman. Jag börjar föresten bli lite orolig för Gilbert. Han har på senaste tiden blivit allt mer inåtvänd, han verkar ha någonting för sig på sitt rum som han är mycket förtegen om. Jag tror att det är åldern som börjar ta ut sin rätt. Jag hoppas att du snart kommer och hälsar på oss igen.

Din tillgivne,
Deforest Carnegie

John Vaughan - 20 år senare

Det var väl då för väl att jag skulle få en professur tillslut. Jag måste säga att jag har förtjänat den. Dock tycker jag att rummet här på universitetet börjar bli för trångt. Det kanske är dags att se sig om efter en egen bostad. Synd bara att jag inte skulle ha någon att dela den med. Någon kvinna alltså. Men det är väl filosofens lott och Guds vilja.

Någonting som fascinerar mig är hur en så tragisk händelse som den vi upplevde i Frankrike kan föra så mycket gott med sig. Alla vi som var där, med undantag för Gilbert Gregory, verkar ha kommit så nära varandra. Francis och Edina speciellt.

I största allmänhet kan väl sägas att trivs bra med livet här på universitetet, både med undervisningen jag bedriver och med forskningsprojektet. Kan predikatsloik ha en tidsaspekt? Jag tror nog att Deforest har fel på den punkten. Det vore nog mer fruktbart att applicera de tankegångarna på etiken istället. Logik blir lätt alldeles för stelt. Språket är ju ett verktyg skapat av människor för människor och bör inte betraktas som någon form av à priori.

Francis Carnap - 20 år senare

Kärleken är väl underbar. Jag har aldrig varit så lycklig! Sedan Edina och jag gifte oss har hela mitt sätt att se på livet förändrats. Lyckan är det allra viktigaste, i alla avseenden. Min egen lycka, javisst, men framför allt alla andras lycka. Om vi alla strävade efter att skänka varandra den största lyckan skulle världen onekligen se mycket bättre ut och vi hade till exempel aldrig ha behövt uppleva kriget. Den största lyckan vore nog just nu om Gud ville välsigna mig och Edina med ett barn, i sådant fall måste vi nog flytta till något större än den lilla lägenhet vi nu bor i, men ett barn, det är min största önskan. Och att få behålla jobbet här på universitetet förstås. Det är så stimulerande att se alla studenter, en hop tabula rasa som törstar efter att fylla sitt liv med insikt och förståelse för detsamma. Att sedan kunna stå dem till tjänst med detta som lärare är underbart.

Jag är också väldigt lycklig över att ha så fina vänner som jag har; Deforest, John och Oliver. Vi har verkligen blivit sammansvetsade efter resan till Frankrike.

Edina Bennet - 20 år senare

Giftemål i all ära, men när skall Francis komma ner på jorden? Sedan vi vigde oss vägrar han att vara någonting annat än lycklig, och det är ju ändå sju år sedan. Nej, världen är nog inte så ljus. Någonstans bakom den slöja som våra medvetanden utgör dväljes den rena och nakna sanningen. Det är nog tur att sinnena utgör en begränsning för perceptionsförmågan, för jag fruktar att sanningen är hemsk att skåda. Men jag tror nog att det är den sanningen vi alla ser i dödsögonblicket, och att man då når insikt om meningen med existensen. Den existens som för mig ter sig helt meningslös. Jag menar inte att jag inte tycker om att leva, för det gör jag, utan att jag bara inte kan se någon poäng med det. En tanke som har slagit mig är att det kanske inte finns någon poäng given utan att det är upp till varje individ att fylla existensen med vad den anser vara bäst för sig. Och i sådant fall är jag nog en bit på väg, även om det nog vore skönt att flytta till någonting större än den lägenhet jag och Francis förfogar över. Särskilt om vi nu skulle skaffa ett barn som Francis tjarar om hela tiden. Men arbetet på universitetet trivs jag fullständigt med. Det är skönt att se att antalet kvinnor som studerar här har ökat något; det är svårt för en kvinnlig lärare att sätta sig i respekt bland en hop bestående enbart av pubertala pojkar. Skönt att Deforest, Oliver och John, mina närmaste vänner, har växt till sig och äntligen blivit män.

Oliver T. Cooley - 20 år senare

Hassel-vadaren är en märklig fågel. När den än gång känner på sig att den skall dö, gör den åt sig ett rede av sina egna dun och lägger sig sedan däri för att invänta dödsögonblicket. Vad är det för insikt den når egentligen när den vet att den skall dö? Är det meningen med livet?

Jag undervisar numera, som du kanske förstår, på universitetet i Lowestoft. Jag har visserligen inte fått någon professur, men det beror enbart på att det inte finns några lediga. Säger dom i alla fall. Men jag trivs bra med det jag har: fri bostad på universitetet och goda vänner att tillbringa kvällarna tillsammans med på "The Golden Crane".

Vi har verkligen blivit bra vänner, vi som var med om tragedin i Frankrike. Fantastiskt att vi alla nu också arbetar på universitetet, men jag har en känsla av att det var därför vi fick följa med; vi var de med de största möjligheterna.

Om man ändå vore en fågel! Filosofin kan inte ge människan vingar, bara tala om för henne hur hon skulle använda dem om hon hade några.

Kempelens Fantastiska Schackmaskin

År 1760 byggde Wolfgang Kempelen, en 49 år gammal ungersk uppfinnare, ingenjör och rådgivare vid den österrikiska kejsarinnan Maria Theresas hov, en mekanisk schackmaskin. Denna fantastiska maskin besegrade internationellt berömda spelare och gav sin uppfinnare närmast odödlig berömmelse. Maskinen bestod av en stor låda på vilken fanns ett schackbräde och spelpjäser. Operatören kunde öppna lådan och visa för publiken att den endast innehöll mekanik. Efter vart tolvte drag drog man upp maskinen med en stor nyckel. Självklart var allting ingenting annat än ett stort skämt. Inuti lådan satt en dvärg som skötte mekaniken och som döljdes med hjälp av speglar när lådan öppnades. Dvärgen kunde inte se pjäserna, men han kunde se var de flyttades med hjälp av magneter fästa på undersidan av brädet. Kempelen hade inte för avsikt att lkåta detta fortgå särskilt länge, han såg det hela som ett skämt, och förstörde maskinen efter sin första turné. Men hela den vetenskapliga världen överöste Kempelen med beröm för att ha skapat den första "maskin-människan" och 1780 beställde kejsaren Joseph II en ny demonstration av maskinen. Berusad av uppmärksamheten kunde Kempelen inte neka detta och var tvungen att rekonstruera maskinen. Han turnerade sedan runt Europas hov och allmänhetens nyfikenhet och fascination bara växte och växte.

När Kempelen dog 1804 köptes maskinen av impressarion Maelzel som visade upp den vitt och brett. 1809 utmanade han Napoleon Bonaparte. När Napoleon då gjorde regelvidriga drag sopade maskinen pjäserna av brädet. Napoleon var mycket road av att ha retat upp maskinen. När han sedan spelade regelrätt led han ett förkrossande nederlag.

Schackmaskinen kom till Amerika 1826 och drog stor publik. 1834 avslöjades maskinen i två artiklar, en av Edgar Allen Poe. Ett av hans sjutton argument var att en riktig maskin alltid skulle vinna.

Efter Maelzel's död 1837 gick maskinen från ägare till ägare tills dess att den slutligen förstördes i en brand i Philadelphia 1854. Under maskinens sjuttioåriga historia bestod dess "hjärna" av femton olika schackspelare som vann 294 av 300 partier.

Nanus Iactus Est

Nedtecknat av Samuel Callahan 1875

Jag vet inte varför, men sedan jag fick schackbrädet i min ägo har jag inte kunnat få en blund i ögonen på nätterna. Så fort jag sluter ögonen hemsöks jag av orena tankar, Gud mig förlåte. Brädet utstrålar någonting jag inte kan beskriva och det liksom inbjuder mig till att spela, trots att jag aldrig varit särskilt intresserad av schack.

I morse, efter ännu en sömnlös natt, bestämde jag mig för att ställa upp pjäserna för ett parti. Efter att ha konsulterat en, enligt en god vän till mig, mycket framstående bok på området, "Att spela Franskt", öppnade jag med röd bonde G2 till G4. Sedan, när jag insåg hur dum jag måste verka i andras ögon, packade jag ihop pjäserna.

Idag när jag kom tillbaka till mitt rum efter en god middag i vänners lag var pjäserna uppställda igen. Bonden stod där jag senast hade placerat den och dessutom var en av de svarta pjäserna flyttad. Någon verkar njuta av att göra narr av mig. Jag skall inte göra honom besviken. Bonde F2 till F3.

Jag står inte ut längre! Vem än min hemlige motspelare vara måne så är han en duktig schackspelare. Jag är nu viss om att jag kommer att förlora. Dessutom har jag börjat se syner. Hemska saker. Och det mitt på ljusa dagen!

Gud allsmäktig, överge mig inte. Jag blir schack matt om tre drag!

Gabriel Bercy, 1863

Schackspelet jag fått i min ägo är sannerligen ett mästerligt hantverk. Jag har läst de dokument som finns i lådan och har bestämt mig för att ge mitt bidrag till samlingen. Dock är jag rädd att min berättelse inte blir i samma ångestladdade stil som de övrigas.

Historien upprepar sig. I morse stod pjäserna uppställda för ett parti, detta trots att jag är säker på att de låg prydligt nedpackade i sin ask i går kväll.

Någon har gjort svarts öppningsdrag. Vem det än är så har han mött sin överman.

Schacket lämnar mig ingen ro. Det går inte en minut utan att det finns i mina tankar. Jag har kommit till den insikten att det inte är en någon jag spelar mot, det är ett nogonting. Någonting som besätter min själ och mina sinnen. Någonting obeskrivligt hemskt. Jag önskar att jag aldrig hade gett mig in på detta. Nu är det försent att dra sig ur. Men jag känner på mig att jag kommer att vinna.

Dessa drömmar. De infekterar min själ. De sprider smuts och äckel över min kropp. demonerna lämnar mig aldrig ifred. de hemsöker mig dag och natt och får mig att säga och göra de mest ohyggliga saker. Jag sätter min tillit till Gud. Än har jag förtröstan. Min själ, detta är olidligt!